

نگاهی به وقایع تاریخی ماه ربیع الاول

از مهمترین وقایع ماه ربیع‌الاول آغاز امامت پربرکت حضرت بقیة الله (عج) و ماه رخداد واقعه عظیم «لیلة المبیّت» است.

از مهمترین وقایع ماه ربیع‌الاول آغاز امامت پربرکت حضرت بقیة الله (عج) و ماه رخداد واقعه عظیم «لیلة المبیّت» است.

نگاهی به وقایع تاریخی ماه ربیع‌الاول بهار ماه و ربیع‌الاول است، چرا که آثار رحمت الهی و ذخایر برکات خداوندی در این ماه پدیدار می‌شود و انوار جمال الهی بر زمین و زمینیان می‌تابد. ماه ربیع‌الاول آمیخته با خاطره غم‌انگیزی چون شهادت امام حسن عسکری (ع) و مطابق روایت معروف، ماه میلاد مبارک پیامبر گرامی اسلام (ص) و امام صادق (ع)، هجرت پیامبر اکرم (ص) از مکه به مدینه، آغاز امامت پربرکت حضرت بقیة الله (عج) و ماه رخداد واقعه عظیم «لیلة المبیّت» است.

اعمال و وقایع رخ داده در ماه ربیع‌الاول به عنوان سومین ماه قمری، شب اول، این شب به نام «لیلة المبیّت» مزین است، در این شب یک حادثه مهم تاریخی واقع شد و آن این که در سال سیزدهم بعثت، رسول خدا (ص) از مکه به قصد هجرت به سوی مدینه، از شهر خارج شد و در «غار ثور» پنهان شد و امیرمومنان علی (ع) برای اغفال دشمنان، فداکارانه در بستر رسول خدا (ص) خوابید.

آیه شریفه «وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْتَرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ؛ بعضی از مردم (با ایمان و فداکار) جان خود را در برابر خشنودی خدا می‌فروشند و خداوند نسبت به بندگان مهربان است» در حق آن حضرت نازل شد. سال هجرت رسول خدا (ص) مبدأ تاریخ مسلمانان است و تحولی عظیم در جهان اسلام روی داد.

روزه گرفتن به شکرانه سلامتی پیامبر اعظم و امیرمومنان از گزند کفار و مشرکان در اول ربیع‌الاول، خواندن زیارت پیامبر (ص) و علی (ع) در این روز، روزه، که برای آن فضیلت بسیار نقل شده است، از جمله در روایاتی از ائمه معصومین (ع) آمده است: کسی که روز هفده ربیع را روزه بدارد، خداوند برای او ثواب روزه یکسال را مقرر می‌فرماید.

در روز هشتم ربیع‌الاول، سال ۲۰۶، شهادت امام حسن عسکری (ع) طبق روایتی واقع شده است و از همان روز، امامت حضرت صاحب‌الزمان (ع) آغاز شد.

در این روز شایسته است زیارت امام حسن عسکری (ع) خوانده شود و البته بسیاری معتقدند روز نهم ربیع، آغاز امامت امام زمان (عج) است بین روز هشتم و نهم ربیع بین محدثان اختلاف است. ما قول مشهور را آورده ایم و اینگونه نیست که فردای روز شهادت امام یازدهم آغاز امامت امام دوازدهم باشد، بلکه توأم با شهادت یک امام آغاز امامت امام بعدی است چرا که امامت ایشان از قبل مشخص بوده است.

روز دهم، روز ازدواج رسول خدا (ص) با حضرت خدیجه کبری (ع) است. روز دوازدهم، این روز مطابق نظر مرحوم شیخ کلینی و مسعودی و همچنین مشهور میان اهل سنت، روز ولادت با سعادت نبی مکرم اسلام (ص) است. همچنین در این روز، رسول خدا (ص) بعد از ۱۲ روز که مسیر راه میان مکه و مدینه را پیمود وارد مدینه شدند و نیز روز انقراض دولت بنی مروان در سال ۱۳۲ است.

روز چهاردهم، در سال ۶۴ در چنین روزی، یزید بن معاویه به هلاکت رسید. وی پس از سه سال و ۹ ماه خلافت که همراه با جنایات عظیمی بود که مهمترین آن واقعه کربلا و شهادت ابی‌عبدالله الحسین (ع) و یارانش است در سن سی و هفت سالگی در منطقه «حوران» زندگی ننگینش به پایان رسید جنازه اش را در دمشق دفن کردند ولی اکنون اثری از او نیست.

شب هفدهم، طبق روایات مشهور شیعه، شب ولادت حضرت خاتم‌الانبیاء، رسول معظم اسلام (ص) است و شب بسیار مبارکی است. غسل به نیت روز هفدهم ربیع‌الاول، روزه که برای آن فضیلت بسیار نقل شده است، از جمله در روایاتی از ائمه معصومین (ع) آمده است: کسی که روز هفده ربیع را روزه بدارد، خداوند برای او ثواب روزه یکسال را مقرر می‌فرماید.

دادن صدقه، احسان نمودن و خوشحال کردن مومنان و به زیارت مشاهد مشرفه رفتن، زیارت رسول خدا (ص) از دور و نزدیک در روایتی از آن حضرت آمده است: هرکس بعد از وفات من، قبرم را زیارت کند مانند کسی است که به هنگام حیاتم به سوی من

هجرت کرده باشد، اگر نمی توانید مرا از نزدیک زیارت کنید، از همان راه دور به سوی من سلام بفرستید (که به من می رسد).

زیارت امیرمومنان علی(ع) نیز در این روز مستحب است با همان زیارتی که امام صادق(ع) در چنین روزی کنار ضریح شریف آن حضرت(ع) وی را زیارت کرد. (این زیارت در بخش زیارات، مفاتیح آمده است).

تکریم، تعظیم و بزرگداشت این روز بسیار بجاست، مرحوم «سید بن طاووس»، در اقبال، در تکریم و تعظیم این روز به خاطر ولادت شخص اول عالم امکان و سرور همه ممکنات حضرت نبی اکرم (ص) سفارش بسیار کرده است. همچنین یکسال قبل از هجرت رسول خدا(ص)، در چنین شبی معراج آن حضرت صورت گرفت.

روز هفدهم، همان گونه که گفتیم مشهور میان علمای امامیه آن است که روز هفدهم ربیع الاول، روز ولادت با سعادت رسول خدا حضرت محمد بن عبدالله(ص) است و معروف آن است که ولادتش در مکه معظمه، واقع شده است و زمان ولادتش هنگام طلوع فجر، روز جمعه، سنه عام الفیل بوده است. همچنین در چنین روزی در سال ۸۳ هجری قمری، ولادت امام صادق(ع) واقع شده است و از این جهت نیز بر اهمیت این روز افزوده شده است.

منابع: سوره بقره، آیه ۲۰۷، اقبال الاعمال، تفسیر نمونه، کافی، زاد المعاد، مصباح المتعجد، تتمه المنتهی، بحارالانوار